

הדרך שבה אנחנו מדברים אל אנשים והדרך שבה אנחנו מדברים על אנשים היא זו שהופכת אותנו לאנשים.. נלמד על הכוח המיוחד של הדיבור וכיצד הוא יכול להיות נפלא או חלילה גם אחר.. בדינו הכוח לבחור איך לדבר..

קהל היעד: כיתות א-ג

כתיבה: ענת שפירא

מטרות

- התלמיד יבין את משמעות עוצמת הדיבור-דיבור יוצר מציאות וכי מעלת האדם מן החי היא בדיבור
- התלמיד יבין את חשיבות הדיבור בחיי היום יום ככלי תקשורת המייחד רק את בני האדם
- התלמיד יכיר את עוצמתו וכוחו של הדיבור השלילי ואת הכח של הדיבור הטוב.
- הבחירה - בידי האדם הכח לבחור בדיבור הטוב

המהלך בהרחבה

שלב א: משחק ודיון

נזמין 8 ילדים ונחלק אותם ל2 קבוצות- להשתדל שיהיו באותו גובה. (אחרת מסתדרים לפי גובה ויוצא גם לפי מידת נעליים)

וניתן לכל קבוצה פתק, עליו כתובה משימה:

1. פתק לקבוצה א': עליכם להסתדר בטור לפי מידת הנעליים, מהקטנה ביותר עד הגדולה ביותר. פתק לקבוצה ב': עליכם להסתדר בטור לפי מידת הנעליים, מהקטנה ביותר עד הגדולה ביותר, בלי לדבר כלל אחד עם השני. נצפה שקבוצה א' תסיים את המשימה ראשונה ונכתיר אותה כמנצחת.
 2. אותו עיקרון, לקרוא ל8 ילדים נוספים ולתת משימה נוספת להסתדר לפי תאריכי יום ההולדת.
- ייתכן שקבוצה ב' תתלונן על כך שזה לא הוגן שלקבוצה א' היה מותר לדבר. משם נוביל לדיון. את הדיון נקיים אחרי שכולם חזרו למקומות!

נשקף לתלמידים מה קרה:

- נשאל כל קבוצה מה הייתה המשימה שהם קיבלו? (נתחיל מאלה שדיברו)
- למה זה משנה אם היה מותר לדבר או לא? למה הצלחתם\ היה לכם קשה?

· למה הדיבור חשוב כל-כך?

נסכם סיכום ביניים:

לקבוצה שניתנה אפשרות לדבר היה הרבה יותר קל לבצע את המשימה.

הדיבור מאפשר לנו לתקשר ולהעביר מסרים אחד לשני. בלי לדבר, הרבה יותר קשה להבין אחד את השני ולהסתדר בקבוצה.

לדיבור יש כוח! היום אנחנו הולכים לדבר על כוח הדיבור שלנו!

שלב ג: גילוי הפסוק: "מוות וחיים ביד הלשון"

מדריך 2 מעביר את גילוי הפסוק. מדריך 1 מזמין ילדים. -
נערוך משחק גילוי באמצעות פנטומימה

מסבירים לילדים:

בכל פעם נזמין לקדמת הכיתה ילד, הוא יראה "אות" על גבי פתק ואתם תצטרכו לנחש מהי האות שהוא מסמן לנו.

"מֹות וְחַיִּים, בְּיַד-לָשׁוֹן" (משלי י"ח, כ"א)

1. ספר משלי הוא ספר של משלים. גם הפסוק הזה הוא משל.

2. נשאל את הילדים - מה אתם חושבים שזה אומר? מה הנמשל?

3. הלשון - היא הכלי המקשר בינינו, בין בני האדם, בין אדם לחברו. בעזרתה אנחנו מדברים. מבטאים החוצה את מה שאנחנו חושבים ומרגישים.

4. ועוד יותר מזה- הדיבור משפיע על החיים ועל המוות. האמירה "חיים ומוות ביד הלשון" חיים ומוות זה משל. אלו שתי מילים הפוכות, מנוגדות. אילו מילים מנוגדות אפשר לשים במקומן? באילו מילים אפשר להחליף את המילים האלה?

5. סיכום: עם הפה אפשר לעשות דברים נהדרים כמו שראינו, אך אפשר להשתמש בו גם בצורה פחות טובה ואנחנו צריכים לבחור ולהחליט כיצד אנחנו בוחרים להשתמש ביכולת הזו שניתנה לנו, בני האדם.

נה לא רק בשביל לחקור ולהצליח בחיים אלא יש פה כוח ענק שאפסיע על כל החיים שלנו - חיים ואוות.

רובנו לא מודעים לעוצמתן של המילים בהן אנחנו משתמשים במהלך שיחותינו היומיומיות. אנו מתנסחים בכל מיני סגנונות ודרכים ומשגרים מילים, מילים ועוד מילים לאוויר. המילים שאנו מוציאים מפינו, המושגים, טון הדיבור שלנו, להכל יש משמעות! הם כולם רבי עוצמה **אנחנו לא מודעים לכך ולכן כשאנחנו לא שמים לב שאנחנו משתמשים בדיבור רק לדברים טובים, אנחנו עלולים לעשות איתו שימוש לרעה, יכול להיות אפילו בלי שנשים לב.**

שלב ד: שפתיים שחורות ושפתיים ורודות

אז האם הדיבור הוא חיובי או שלילי?

בואו ונבדוק אילו שימושים חיוביים ואילו שימושים שליליים יש לדיבור- לדוג', קללה וברכה, מחמאה, שקר - לשאול את הילדים..

סיכום המתודה- אז מה אתם אומרים? דיבור הוא טוב או רע? התשובה- הדיבור הוא כלי- לא רע ולא טוב!

שלב ה - סרטון/סיפור הצפרדע

מצ"ב קישור

להקה של צפרדעים טיילו להם ביער, לפתע נפלו שני צפרדעים לתוך בור עמוק מאוד. כל שאר הצפרדעים התגודדו יחד סביב הבור. כשהם ראו עד כמה הבור עמוק הם צעקו לצפרדעים שנפלו: "חבר'ה, אין לכם שום סיכוי שתצאו מכאן בחיים... אתם נחשבים כבר למתים... חבל לכם בכלל להתאמץ!"

לצפרדעים שנפלו לא היה שום חשק לוותר על חייהם בכזאת קלות. שני הצפרדעים התעלמו מהצעקות והסימנים של חבריהם מלמעלה וניסו לקפוץ החוצה בכל כוחם, בשעה שהצפרדעים שמחוץ לבור ממשיכים לצעוק להם ולסמן להם בכל מיני דרכים עם הידיים שאין להם סיכוי... "בחייה לא תצאו מכאן..."

אחד הצפרדעים שמע בעצתם של הצפרדעים, אפסו כוחותיו, הוא פשוט נכנע ומת בקרקעית הבור. הצפרדע השני, לא ויתר, הוא ניסה והמשיך בכל כוחו בשעה שהצפרדעים מסמנים לו בתנועות וצועקים מפתח הבור "חבל על המאמץ... אין לך שום סיכוי בעולם...".

"הפסק את המאמץ והסבל שלך, תוותר..."

בכל זאת הצפרדע המשיך לנסות, הוא קפץ אפילו חזק יותר... ובסופו של דבר, הוא נתן ניתור כזה חזק שהצליח לצאת החוצה מהבור כשהוא יצא החוצה, שאלו אותו חבריו הצפרדעים: "איך עשית את זה? הבור היה ממש עמוק..."

בשפת הסימנים הסביר להם הצפרדע הזה כי הוא חירש... הוא לא שמע מה אומרים לו, ובטעות פירש את קריאותיהם הנרגשות כמילות עידוד...

אסיכום:

מה ראינו..? המילים השליליות של החברות הן אלה שגרמו לצפרדע ששמעה והבינה אותן- לא להצליח לטפס! המילים האלה, גרמו לה לייאוש, הן השפיעו עליה לרעה... ודווקא הצפרדע החירש, שלא שמע את דברי חברותיה הצליחה לטפס.

המילים שלנו, יש להן הרבה כח, השפעה - הן יכולות להוסיף הרבה טוב, חיים, ברכה (להשתמש במילים שהילדים הציעו במתודת השפתיים) והן יכולות גם להיות אחרת. הבחירה היא שלנו..

שלב ו - משחק לסיום, אפשר לשחק עם הילדים משחק היפוך מילים:

מדריכה 1: בואו נתרגל למצוא מילים טובות:

במצגת כתוב- "בכיתה שלנו אומרים רק מילים טובות". עליהם ליצור כמה שיותר מילים חדשות מתוך האותיות שנמצאות במילה שקיבלתם

הקבוצה המנצחת היא מי שהצליח למצוא כמה שיותר מילים

· כשעוברים על המילים בסוף, לא לוודא שהם לא טעו אלא לשבח את המילים הנכונות, בחיוביות.

הסבר על סקר

אם עוד לא שמתם לב, הצבנו היום דוכן בבית הספר! בהפסקה כוולם הולכים לדוכן ועונים על הסקר שיש שם.!. ואת הפתק מכניסים לקופסה הכתומה שיש שם.. ואז אתם תחכו במתח עד לשיעור הבא לראות מה נעשה עם זה..

בתחילת השיעור הבא נקריין להם את תוצאות הסקר.

הופק ע"י עמותת זהות בשיתוף עמותת יד רפאל בפקוד האגף לתרבות תורנית במשרד החינוך